

TORIPARKKIKYSELY

Tehty Helsingin Tukkutorin toimesta kesällä 2013

6.8.2013

Kokemuksia toriparkkirakentamisesta eri puolilta Suomea.

Kysymykset	Kuopio	Vaasa	Mikkeli	Kotka
Vastaja	Kari Laitinen, Kuopion kaupunki, torivalvoja	Klaus Koivula, Vaasan kaupunki, tekninen toimi Teknisen toimen johtajan Markku Järvelän kommentit alaviitteessä ¹	Seija Lämsä-Paavola, Mikkelin kaupunki, tekninen toimi	Virpi Ylä-Outinen-Ahola, Kotkan Kauppatie ry (Yhdistys hoitaa torikaupan valvonnan ja hallinnoinnin.)
Oliko käytössä väistötöri?	Kuopiossa torikauppiat toimivat koko rakentamisen ajan puolikkaalla torilla. Myyntialuetta laajennettiin rakentamisen edetessä.	Toriparkki rakennettiin puoli toria kerrallaan, jolloin kauppiat ensimmäisessä vaiheessa siirtyivät torin pohjoispäähän ja kävelykadulle ja vastavuoroisesti toisessa rakennusvaiheessa torin eteläpäähän.	Oli käytössä. Paikka oli korttelin päässä oikeasta torista; Kirkkopuistossa ja sen reunamalla Savilahdenkadun varrella.	Oli, puiston reunalla lehmuskujalla (kävelykuja) n. 150 m päässä torista, kuukausimarkkinat Karhulan torilla ja sen viereisillä parkkialueilla ja kadulla n. 10 km Kotkan torilta. (Siihenkin olivat tyytyväisiä)
Miten suuri osa kauppiaista siirtyi väistötörielle?	Puolikkaalle torille tehtiin oma tiivistetty paikkajako. Kutakuinkin kaikki entiset jatkoivat.	Kaikki torikauppiat siirtyivät.	Kaikki sen hetkiset vuosikauppiat siirtyivät, paitsi kaksi kahvilaa	Kaikki, alkunurinoitten jälkeen, sopeuduttuaan eivät olisi edes halunneet palata takaisin torille.
Hyvitettiinkö väistöaika vuokrissa?	Vuokrat ovat pysyneet ennallaan.	Torin vuospaikkalaisten vuokrasta hyvitetiin 50 %.	Hinnat olivat alemmat kuin oikealla torilla, noin 10 %	Ei
Mitkä olivat kauppiaiden kokemukset väistötorista?	Kuopiossa ei voida puhua varsinaisesta väistötorista. Alkukritiikin jälkeen kauppiat ovat sopeutuneet tilanteeseen.	Alkukahankaluuksien jälkeen ja toiminnan vakiinnuttua kauppiailta ei tullut valituksia väistötorista ja varsinkin ensimmäinen rakennusvaihe	Eihän ne oikein tyytyväisiä olleet. Sijoittelu ei ollut torimainen ruudukko, vaan jouduttiin osa sijoittamaan puiston käytäville ja osa	Hyvät, sijainnin vuoksi ja ympäristö oli puiden takia ja muutenkin kaunis ja tunnelmallinen.

¹ Vaasan tori on ns. paraatitöri ja pinta-alaltaan suuri Vaasan tarpeisiin. Torikauppioiden määrä ei ole valtava eikä niitä ole torilla koko ajan. Torikauppioiden määrä on vähentynyt. Onko syy toriparkin rakentaminen vai yleinen taantuma? Mielestäni jälkimmäinen ja se, että tapahtumien järjestäminen Vaasan keskustassa on ollut vähäistä muutoinkin. Tämä kuluva kesä on ollut poikkeus. Nyt on vilkastumaan päin. Oma näkemykseni on, että pysäköinti on helpottunut valtavasti ja keskustan kaupallinen kehittyminen muutoin on ollut suotuisaa. Vaasan tori kaipaa toki lisää elävöittävää ja mukavoittavaa varustelutasoa, minkä eteen teen työtä.

		oli torikauppiaille hyvää aikaa, koska he pääsivät kävelykadun tuntumaan.	Savilahdenkadun laitaan kävelytielle. Paikat arvottiin.	
Kuinka suuri osa palasi toriparkin rakentamisen jälkeen torille?	Kauppiasmäärissä ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia.	Torin vuosipaikan lunastaneiden keskuudessa pudotusta oli 20 %, mutta se ei kokonaan johtunut toriparkin rakentamisesta vaan eläkkeelle siirtymisistä.	V. 2009 oli vuosikauppiaita 52 kpl ja uudelle torille palatessa ainoastaan yksi kahvila ei tullut ("sapatti-vuosi"), seuraavana vuonna se oli jo paikoillaan.	Melkein kaikki
Mikä vaikutus toriparkilla on ollut torikauppaan?	Mielestäni toriparkki on elävöittänyt niin torikauppaa kuin koko keskustaakin.	Sitä on vaikea sanoa, mutta mikäli toriparkkia ei olisi, torikauppa olisi varmasti vieläkin vähäisempää.	Torikauppiaiden mielestä on vähentynyt. Tarkemmin tietää kauppiasyhdistyksen puheenjohtaja.	Ei ole vaikuttanut suoranaisesti torikaupan myyntiin, mutta keskustan näivettyminen pysähtyi. Toriparkki ja samassa yhteydessä valmistunut kauppakeskus Pasaati ovat yhdessä vaikuttaneet keskustan myönteiseen kehittymiseen. Rakentamisen aikana kauppa väheni, mutta valmistumisen jälkeen kauppa on lähtenyt lievään nousuun. Kauppakeskuksen ja toriparkin rakentaminen on nyttemmin mahdollistanut meille toripaikkojen hintojen nostamisen.
Kuinka moni kauppias on lopettanut toriparkin rakentamisen jälkeen?	Yksikään kauppias ei ole lopettanut toriparkin rakentamisen takia.	Ks. edellä.	Vuosikauppiaita on vähentynyt vuodesta 2009 vuoteen 2013 12 kpl. Osa näistä jatkaa kesämyyntiä, eivät vain halua maksaa talviaikana kuukausimaksuja. Vähentyminen johtuu myös kauppiaiden ikääntymisestä.	Vakituiset kauppiaat ovat jatkaneet samaan malliin ja uusiakin on tullut. Perinteisiä maanviljelijäkauppiaita on lopettanut pääasiassa ikääntymisen ja tilan lopettamisen myötä.

Mitä tekisitte toisin vastaavassa hankkeessa väistötorin ja/tai kauppiaiden suhteen?	Ei tule mieleen mitään suurempaa.	Toimittaisiin aivan kuten ennenkin.	Ehkäpä informaatiota kauppiaille olisi pitänyt olla vielä enemmän.	Ottakaa torikauppiaiden mielipiteitä huomioon paikan suhteen. Meilläkin oltiin alun perin siirtämässä toria aika kauas keskustasta ja kauppiaat olivat erittäin närkästyneitä, mutta yhdessä keksimme hyvän paikan ja kaikki olivat tyytyväisiä.
Mikä on torikauppiaiden määrä kesällä?		33	40 (+ 12 ilmaista "mummpaikkaa")	
Muuta		Torikaupan osalta vaiheittain rakentamisesta on tullut pelkästään positiivista palautetta torikauppiailta. Mikäli toriparkki olisi toteutettu kerrallaan nykyiseen laajuuteen oltaisiin väistötori jouduttu siirtämään muualle, mahdollisesti paljonkin kauemmaksi nykyisestä torialueesta ja olisi ollut suuri todennäköisyys, että kauppiaskato olisi ollut nykyistä suurempi.	Kaksi torikahvilaa lopetti tänä vuonna. Toinen niistä ilmoitti syyksi sen, että autopaikat loppuivat torilta. Toiselle kahvipaikalle saatiin uusi kahvilayrittäjä. Valtuustossa tehtiin aloite pintaparkkien rakentamiseksi uudelle torille tänä vuonna, mutta se asia ei mennyt läpi. Puolen tunnin parkkipaikkoja torin läheisyyteen katujen varsille on lisätty.	Ennen siirtoa voisi kauppiaille visioida kauppiaiden paluuta uudistetulle, modernille torille. Tulisi pyrkiä analysoimaan torikaupan vetovoimatekijät ennen ja jälkeen rakentamisen, motivoimaan paluuta uudistetulle torille.